

Aan de leden van de gemeenteraad Waalre

Uw brief van

Uw kenmerk

Behandelaar

Financiën/ P. Plugers

Onderwerp

Meicirculaire 2026
gemeentefonds

Ons kenmerk

Datum

VERZONDEN 10 JULI 2026

Geachte leden van de gemeenteraad,

Met deze brief willen wij u op de hoogte stellen van de uitkomsten van de meicirculaire van het gemeentefonds.

Inleiding

Jaarlijks verschijnen doorgaans drie circulaire over het gemeentefonds. In deze circulaire informeert het Rijk gemeenten over de ontwikkeling en verdeling van de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Deze informatie vormt een belangrijke basis voor het actualiseren van de gemeentelijke begroting.

De meicirculaire bevat de financiële vertaling van de Voorjaarsnota van de rijksoverheid. De septembercirculaire verwerkt de effecten van de Miljoenennota en de decembercirculaire is gebaseerd op de Najaarsnota. Met de decembercirculaire wordt het lopende uitkeringsjaar zoveel mogelijk afgerond.

De meicirculaire 2026 is op 29 mei 2026 verschenen. Op 8 juni 2026 is een gewijzigde versie ontvangen. Deze circulaire bevat informatie over de verdeling van het gemeentefonds voor de jaren 2026 tot en met 2030.

Gevolgen voor Waalre

De mutaties die in deze circulaire zijn verwerkt voor het jaar 2026 verwerken wij in de tweede tussenrapportage (TURAP 2026). Hieronder lichten wij de gevolgen vanuit de meicirculaire voor de jaren 2027 t/m 2030 voor Waalre toe. We delen eerst de bedragen uit de meicirculaire en leggen uit welke bedragen direct benodigd zijn en nog beschikbaar zijn:

(bedragen x € 1.000)

gevolgen meicirculaire 2026 gemeentefonds	2027	2028	2029	2030
Voordeel meicirculaire 2026 t.o.v. de decembercirculaire 2025	1.951	1.237	349	201
Benodigd *	1.564	742	1	-11
Blijft beschikbaar	387	495	348	212

* dit zijn de bedragen van nummers 1 + 3 t/m 6 uit de tabel hieronder

De benodigde bedragen zijn niet vrij beschikbaar. Deze zijn enerzijds nodig voor de indexering van onze budgetten met de begroting 2027 en anderzijds voor het opnemen van budgetten om de taak uit te kunnen voeren.

Toelichting mutaties

De bedragen die we extra ontvangen staan hieronder per categorie uitgelegd. Onder de tabel staat een extra duiding per categorie:

gevolgen meicirculaire 2026 gemeentefonds (bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1.Door verleggen basisjaar van 2026 naar 2027 is dit bedrag opgenomen voor prijsstijgingen	780	742	738	749
2.Aanpassingen accres, loon-prijs en volume	556	429	224	107
3.CDOKE middelen 2027	616	0	0	0
4.Huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	-1.051	-1.083
5.Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	314	323
6.Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	168	0	0	0
7.aanpassingen WOZ waardes en aanpassing rekentarieven	-94	-89	-83	-85
8.Herijking gemeentefonds jaar later		270	270	270
9.aanpassen stelpost BCF	-75	-75	-75	-75
overige mutaties	0	-40	12	-5
Totaal mutaties	1.951	1.237	349	201

Toelichting van de bedragen die opgenomen zijn in de meicirculaire

1. Verleggen basisjaar

Waalre stelt de begroting in eerste instantie op zonder jaarlijkse indexeringen voor loon- en prijsstijgingen. De bedragen die voor 2027 nodig zijn, inclusief deze indexeringen, worden nu binnen de organisatie uitgevraagd.

Aan de inkomstenkant is de algemene uitkering uit het gemeentefonds inmiddels geactualiseerd op basis van de meicirculaire. Daarmee is duidelijk welk bedrag Waalre in 2027 naar verwachting ontvangt. De komende maanden wordt beoordeeld of deze inkomsten voldoende zijn om de hogere lasten in de begroting 2027 ten opzichte van 2026 te dekken.

Op basis van eerdere jaren is het risico aanwezig dat de compensatie via het gemeentefonds niet volledig aansluit bij de werkelijke kostenstijgingen. In dat geval ontstaat extra financiële druk op de begroting.

2. Aanpassingen accres, loon-prijs en volume

Voor 2027 zijn in de meicirculaire diverse bijstellingen verwerkt die invloed hebben op de algemene uitkering uit het gemeentefonds. Het gaat onder meer om aanpassingen van het accres, de loon- en prijsontwikkeling en de aantallen waarop de verdeling van het gemeentefonds is gebaseerd. Deze aanpassingen leiden samen tot een bijstelling van de geraamde inkomsten voor de begroting 2027 en de meerjarenraming.

3. CDOKE middelen 2027

CDOKE staat voor Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid. Deze middelen zijn bedoeld om gemeenten in staat te stellen voldoende uitvoeringscapaciteit te organiseren voor hun taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid.

Voor 2027 is landelijk € 671 miljoen beschikbaar gesteld aan gemeenten. Gemeenten kunnen deze middelen inzetten voor bijvoorbeeld ambtelijke capaciteit, projectleiding of specialistische ondersteuning bij de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.

De middelen blijven ook na 2027 beschikbaar. Omdat de uitkeringsvorm voor de jaren daarna nog niet definitief is bepaald, worden deze middelen voorsnog per jaar in de begroting opgenomen.

4. Huishoudelijke hulp uit Wet maatschappelijke ondersteuning (Wmo)

Het kabinet heeft besloten dat huishoudelijke hulp niet langer via de Wmo wordt vergoed voor mensen die dit zelf kunnen betalen. Deze maatregel gaat in op 1 januari 2029. Hierdoor stopt huishoudelijke hulp als maatwerkvoorziening binnen de Wmo. Het gevolg is dat gemeenten minder kosten hebben voor deze voorziening. Omdat gemeenten minder hoeven uit te geven, wordt er geld uit het gemeentefonds gehaald.

5. Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo

Hoewel huishoudelijke hulp grotendeels uit de Wmo verdwijnt, blijft de gemeente verantwoordelijk voor mensen die niet in staat zijn om dit zelf te regelen of te betalen. Voor deze groep wordt een vangnet ingericht. Hiervoor ontvangen gemeenten vanaf 2029 jaarlijks landelijk € 430 miljoen extra via het gemeentefonds. Dit bedrag wordt toegevoegd aan het cluster Individuele voorzieningen Wmo.

6. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de inkomens- en vermogensafhankelijke eigen bijdrage in de Wmo (ter vervanging van het abonnementstarief) is uitgesteld van 1 januari 2027 naar 1 januari 2028. Hierdoor valt de eerder ingeboekte besparing in 2027 tijdelijk weg. Om dit op te vangen wordt in 2027 een bedrag overgeheveld van de begroting van het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) naar het gemeentefonds en toegevoegd. Over dit bedrag is geen accres opgebouwd, omdat de besparing al eerder was verwerkt. Daarom wordt het accres in 2027 incidenteel verhoogd. Dit betekent dat de totale omvang van het gemeentefonds in 2027 incidenteel wordt verhoogd, waardoor gemeenten via de algemene uitkering extra middelen ontvangen.

7. aanpassingen Waardering Onroerende Zaken (WOZ) waardes en aanpassing rekentarieven

De actualisatie van de WOZ-waardes zorgt voor een korting op het gemeentefonds die via de eigen inkomsten van de gemeente wordt binnengehaald. Deze wordt beperkt gecompenseerd door een aanpassing van het rekentarief.

8. Herijking gemeentefonds jaar later

De landelijke wijziging van de herijking van het gemeentefonds is met een jaar uitgesteld wat zorgt voor een incidenteel (voor 3 jaar) voordeel.

9. Aanpassen stelpost Btw-compensatiefonds (BCF)

In 2025 blijft er minder geld over in het Btw-compensatiefonds dan eerder verwacht. Daardoor krijgt de gemeente minder uitgekeerd uit dit fonds. De verwachte ruimte in dit fonds nemen we als voordeel op in onze begroting. Deze ruimte moet gebaseerd zijn op de laatste stand van zaken, dat is de eindstand van de ruimte in 2025. Daarom stellen we deze ruimte in onze begroting voor komende jaren, zoals voorgeschreven, hierop bij.

Aan te passen budgetten begroting als gevolg van de meicirculaire 2026

De meicirculaire 2026 heeft niet alleen gevolgen voor de inkomsten uit het gemeentefonds, maar ook voor enkele budgetten in de begroting. Voor sommige onderdelen ontvangen we extra middelen die ook als uitgavenbudget worden opgenomen. Bij andere onderdelen leidt de circulaire juist tot een lagere bijdrage, waardoor ook het bijbehorende budget wordt aangepast.

In onderstaande tabel staan de budgetten die als gevolg van de meicirculaire 2026 worden aangepast:

(bedragen x € 1.000)	2027	2028	2029	2030
1. Taakmutatie WSW	9	23	-42	-25
2. CDOKE middelen 2027	616	0	0	0
3. Huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	-1.051	-1.083
4. Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo	0	0	314	323
5. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo	168	0	0	0
Totaal mutaties	793	23	-759	-785

1. Taakmutatie Wet Sociale Werkvoorziening (WSW)

Dit bedrag ontvangt de gemeente via het gemeentefonds en betaalt Waalre één-op-één door aan het WSW-bedrijf. Daarom wordt niet alleen de inkomstenkant van de begroting aangepast, maar wordt ook aan de uitgavenkant eenzelfde bedrag opgenomen.

2. CDOKE middelen 2027

Waalre ontvangt in 2027 € 616.000 aan middelen voor Capaciteit Decentrale Overheden voor Klimaat- en Energiebeleid (CDOKE). Deze middelen zijn bedoeld om voldoende uitvoeringscapaciteit te organiseren voor gemeentelijke taken op het gebied van klimaat- en energiebeleid. Daarom wordt dit bedrag niet alleen als inkomsten verwerkt, maar ook als uitgavenbudget opgenomen in de begroting. Hierdoor kunnen de middelen in 2027 daadwerkelijk worden ingezet voor de uitvoering van klimaat- en energiebeleid.

3. Huishoudelijke hulp uit de Wmo

Vanaf 2029 verlaagt het Rijk de middelen voor huishoudelijke hulp uit de Wmo. Deze korting hangt samen met een voorgenomen wetswijziging. Het is op dit moment nog niet duidelijk wat de precieze inhoud en reikwijdte van deze wetswijziging wordt en welk effect dit heeft op de kosten voor Waalre.

Daarom verwerken we de korting voorlopig ook aan de uitgavenkant van de begroting. Dit betekent dat we hetzelfde bedrag als bezuiniging opnemen. Daarmee sluiten de geraamde uitgaven aan op de lagere bijdrage die de gemeente via het gemeentefonds ontvangt.

4. Vangnetregeling huishoudelijke hulp uit de Wmo

Hoewel huishoudelijke hulp grotendeels uit de Wmo verdwijnt, blijft de gemeente verantwoordelijk voor mensen die niet in staat zijn om dit zelf te regelen of te betalen. Voor deze groep wordt een vangnet ingericht. Voor dit vangnet ontvangen gemeenten nog middelen via het gemeentefonds. Daarom nemen we het saldo van de korting op huishoudelijke hulp en de vangnetregeling samen op als voorlopige korting in de begroting.

5. Uitstel vervanging abonnementstarief Wmo

De invoering van de nieuwe eigen bijdrage in de Wmo wordt met één jaar uitgesteld. Hierdoor vervallen de eerder geraamde extra inkomsten voor 2027 van € 168.000. Het Rijk compenseert gemeenten hiervoor via het gemeentefonds. Daarom wordt dit bedrag in 2027 incidenteel verwerkt in de begroting.

Tot slot

Deze RIB geeft een eerste doorkijk naar de financiële ontwikkeling voor de komende begrotingsjaren. In de begroting 2027 en het uitvoeringsprogramma bij het raadsprogramma geven we de raad een volledig beeld van de verwachte inkomsten, de beschikbare financiële ruimte en de voorgestelde inzet van middelen.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van Waalre,

Gemeentesecretaris (wnd.),

mw. mr. S.R.M. Cannemeijer-Verhagen

Burgemeester,

M.F. Oosterveer